

NEROSTNÉ SUROVINY, PRŮMYSL

NEROSTNÉ SUROVINY

- velké nerostné bohatství kontinentu umožňuje hospodářský rozmach jednotlivých států

I. energetické suroviny

- ropa: má z energetických surovin největší význam; USA, Kanada, Mexiko, Venezuela, Argentina
- zemní plyn: USA, Kanada, Mexiko, Venezuela, Argentina
- černé uhlí a antracit: USA, Kanada, Mexiko, Brazílie, Kolumbie
- hnědé uhlí: zanedbatelná těžba (Brazílie, Kanada)
- uran: USA a Kanada, celkem zde asi 45 % světové produkce

II. rudy (v závorce uveden přibližný procentuelní podíl na celosvětové produkci)

- tantal v Kanadě (60 %)
- niob v Brazílii (40 %)
- molybden v Kanadě, USA, Chile (60 %)
- stříbro v Mexiku, Peru, USA, Kanadě (50 %)
- zlato v Kanadě, USA, Brazílii (20 %)
- nikl v Kanadě, na Kubě, v Dominikánské republice (40 %, důležitá produkce)
- zinek, olovo v Kanadě, USA, Mexiku, Peru (40 %)
- měď v Chile, USA (45 %)
- železná ruda: vysoká produkce soustředěna hlavně do Brazílie, USA, Kanady (30 %)
- cín, antimon v Bolívii (20 %)
- wolfram v Bolívii a Kanadě (20 %)
- bauxit na Jamajce, v Surinamu, Guayaně, Brazílii (30 %)
- mangan v Brazílii
- kobalt na Kubě a v Kanadě
- rtuť v USA a Mexiku

III. nerudy (v závorce uveden přibližný procentuelní podíl na celosvětové produkci)

- slídy, fosfáty: z velké části naleziště v USA; světově významné zásoby (50 %)
- síra v USA a Mexiku (40 %)
- azbest v Kanadě, Brazílii (25 %)
- potaš v Kanadě a USA (40 %)

PRŮMYSLOVÁ VÝROBA, PRŮMYSLOVÉ OBLASTI

I. Severní Amerika

- struktura průmyslu v USA a Kanadě, kde jsou pro průmysl mimořádně příznivé podmínky (surovinové a energetické zdroje, dopravní podmínky, relativní blízkost evropského trhu, dobrá kvalifikace pracovních sil) ovlivňuje objem průmyslové výroby celého kontinentu
- největší průmyslová oblast je na východním atlantickém pobřeží USA a táhne se až do oblasti Velkých jezer, kde překračuje hranice Kanady

- tzv. atlantský průmyslový pás (Manufacturing Belt) zahrnuje výrobní cykly prakticky všech průmyslových odvětví
- další podobný pás je na západě USA (Kalifornie)
- charakteristika průmyslu USA a Kanady je blíže uvedena v regionálním přehledu (kapitola 13)

II. Latinská Amerika

- mnohem menší průmyslová výroba než v Severní Americe, i když se poměrně dynamicky rozvíjí
- rozvoj průmyslu je spojen s prohlubováním disproporcí v regionech, velkoměstské průmyslové aglomerace tvoří jádra, naopak ostatní území se nerozvíjí
- ¾ celkového objemu zpracovatelského průmyslu připadá na Brazílii, Mexiko a Argentinu a jejich předstih před ostatními zeměmi se nadále zvyšuje (tzv. nově industrializované země)
- obrovské rozdíly i uvnitř států, např. v oblasti mezi Sao Paulo, Rio de Janeiro, Belo Horizonte soustředěny 2/3 průmyslové kapacity země na 1,5 % rozlohy Brazílie
- vyšší kapacity průmyslu soustřeďují Ciudad de México, Buenos Aires
- Latinská Amerika považována za ukazatel hospodářské zaostalosti ve srovnání s vyspělými státy
- v odvětvové struktuře Latinské Ameriky je důležitý kovoprůmysl, rozvinul se i průmysl chemický, vždy mělo dobrou pozici potravinářství
- velký objem severoamerického kapitálu, levná pracovní síla

a) černá metalurgie

- zabezpečení podstatné části vlastní spotřeby, čímž se latinskoamerické země liší od ostatních rozvojových zemí
- velkým producentem je Brazílie, menšími Mexiko, Argentina, Venezuela

b) barevná metalurgie

- významné postavení tam, kde se těží větší množství rud
- Chile (měď), Peru a Mexiko (měď, olovo, zinek, stříbro), Bolívie (cín), Argentina (zinek), Brazílie (olovo, zinek, měď, nikl), Kuba (nikl)
- v zemích, kde se těží bauxit, byly vybudována hliníkárny (tj. Jamajka, Brazílie, Surinam, Guayana)
- hliník se vyrábí i v zemích s dostatkem energie, kam se bauxit příp. dováží (Venezuela, Argentina, Mexiko)

c) strojírenský průmysl

- nejobjemnější odvětví
- laciné pracovní síly přitahují zahraniční investory
- většina výroby je založena na zahraničních licencích
- nejvíce závodů je lokalizováno do velkých aglomerací, zpravidla blízko hutnických základen
- výroba automobilů a jejich komponentů v Brazílii a Mexiku, menšími producenty jsou Argentina, Venezuela; výroba i v Peru, Kolumbii, Chile, na Trinidadu (montáž z dovážených dílů)
- výroba lodí ve větších zemích
- výroba letadel v Brazílii, Argentině, Mexiku

d) elektrotechnický průmysl

- odvětví je úplně pod kontrolou severoamerických monopolů a vyrábí na základě licencí

- montážní výroba z dovážených dílů je lokalizována i do slabě industrializovaných oblastí a na ostrovy v karibském regionu

e) chemický průmysl

- nejrozvinutější odvětví především díky petrochemii
- hlavní producenti ropy jsou Venezuela a Mexiko
- velké rafinérie jsou v Brazílii, Argentině a na některých ostrovech v Karibském moři (Nizozemské Antily, Aruba, Americké panenské ostrovy, Portoriko, Trinidad a Tobago, Bahamy), které rafinují ropu pro potřeby USA
- důležitými odvětvími je i gumárenství a farmaceutický průmysl (např. na Portoriku)
- výroba umělých hnojiv nekryje vlastní potřebu zemí, i když zdroje fosfátů (Brazílie), nitrátů, solí (Chile) jsou velké

f) potravinářský průmysl

- orientován na vývoz
- masný průmysl (mrazírny a konzervárny), široké zázemí v oblasti La Platy (Argentina, Uruguay, Paraguay) a na jihovýchodě Brazílie
- mlynářský průmysl hlavně v oblasti pamp a v centrálním Mexiku
- cukrovarnictví, nejstarší odvětví průmyslu v Jižní Americe, cukrovary v Brazílii a karibské oblasti (hlavně Kuba)

g) textilní průmysl

- rozšířen po celém kontinentu, objem výroby není největší
- v oblastech pěstování bavlny se tato i zpracovává
- zpracování sisalu v Brazílii
- ovčí vlna se zpracovává v Argentině, Brazílii, Chile
- vlnu z lam zpracovávají Indiáni v andských zemích

h) kožedělný a obuvnický průmysl

- největší objem výroby má Argentina, Brazílie; závislost na chovu hospodářských zvířat

i) dřevozpracující průmysl

- dominantní postavení má Brazílie, je zde soustředěna více než polovina všech latinskoamerických dřevozpracujících závodů
- významné odvětví i v Surinamu, Belizu, Hondurasu; těžba tropického dřeva
- výroba papíru a celulózy v Brazílii, Argentině, Mexiku, Kolumbii, Chile